

Брюксел, 8.8.2017 г.
COM(2017) 419 final

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА
относно прилагането на Регламент (ЕО) № 295/2008 на Европейския парламент и
на Съвета относно структурната бизнес статистика

СЪДЪРЖАНИЕ

1.	ВЪВЕДЕНИЕ.....	3
1.1.	Регламент относно структурната бизнес статистика.....	3
1.2.	Съдържание на основните набори от данни.....	3
1.3.	Достъпност на СБС	5
1.4.	Публикации през 2015 и 2016 г.	5
2.	ЕФЕКТИВНОСТ НА РЕГЛАМЕНТА И ЗНАЧИМОСТ НА НАБОРИТЕ ОТ ДАННИ	5
2.1.	Наличие и пълнота на данните	5
2.2.	Правила за поверителност и тяхното прилагане.....	7
2.3.	Полезност на СБС	9
3.	ТОЧНОСТ.....	10
4.	СЪГЛАСУВАНOST И СЪПОСТАВИМОСТ	11
4.1.	Съгласуваност	11
4.2.	Съпоставимост	11
5.	КРАЙНИ СРОКОВЕ ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ДАННИ.....	11
6.	ДОСТЪПНОСТ И ЯСНОТА	12
7.	СПАЗВАНЕ НА ИЗИСКВАНИЯТА, ЗАЛЕГНАЛИ В РЕГЛАМЕНТА ОТНОСНО СБС.....	12
8.	ТЕЖЕСТ ЗА ПРЕДПРИЯТИЯТА И ПРОМЕНИ, КОИТО СА ВЪВЕДЕНИ И ПРЕДВИДЕНИ В СБС.....	14
8.1.	Обща информация.....	14
8.2.	Въведени и предвидени в СБС промени.....	15
9.	БЪДЕЩО РАЗВИТИЕ	17

1. ВЪВЕДЕНИЕ

1.1. Регламент относно структурната бизнес статистика

Съгласно член 13, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 295/2008¹ относно структурната бизнес статистика („Регламента относно СБС“) „до 29 април 2011 г. и след това на всеки три години Комисията представя на Европейския парламент и на Съвета доклад относно събраната съгласно настоящия регламент статистическа информация, по-специално за качеството на информацията и тежестта за предприятията“. Настоящият доклад е продължение на доклада от април 2014 г.²

Той съдържа преглед на напредъка при изпълнението на Регламента относно СБС въз основа на окончателните данни за референтната 2013 година в следните области:

- услуги;
- промишленост;
- търговия;
- строителство;
- бизнес услуги; и
- бизнес демография.

В документа се предоставя информация за предприетите от Комисията мерки за гарантиране на наличието на висококачествена европейска структурна бизнес статистика и за изпълнението на Регламента относно СБС от държавите членки. Той включва също така информация за въведените от Евростат мерки за осигуряване на по-голяма значимост на структурната бизнес статистика и за намаляване на свързаната със съставянето ѝ тежест за предприятията.

1.2. Съдържание на основните набори от данни

Структурната бизнес статистика (СБС) дава обстойна представа за структурата, производителността и основните характеристики на европейския бизнес като цяло и за различните сектори. Тя има също така голямо значение за няколко други области, като например националните сметки, краткосрочната статистика и бизнес регистрите.

¹ Регламент (ЕО) № 295/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 11 март 2008 г. относно структурната бизнес статистика (преработен), ОВ L 97, 9.4.2008 г., стр. 13.

² COM(2014) 243 final.

Най-общо данните обхващат всички сектори с изключение на селското стопанство и персоналните услуги. Събират се данни за следните променливи:

- променливи, свързани с резултатите (например оборот, добавена стойност);
- променливи, свързани с вложените ресурси: вложен труд (например трудова заетост и отработени часове), вложени стоки и услуги (например общ обем на покупките) и вложен капитал (например инвестиции в материални активи); и
- променливи на бизнес демографията (например брой действащи предприятия, брой новооткрити предприятия, брой закрити предприятия).

Освен това въз основа на тези променливи се генерират няколко други важни показателя под формата на отношения на някои парични променливи или стойности на глава от населението.

Всички държави членки изпращат няколко набора от данни съгласно изискванията на Регламент (ЕО) № 251/2009 на Комисията³. Основните набори от данни са:

- годишна статистика за предприятията (характеристиките се публикуват по държави на четирицифрено ниво (категории) на NACE Rev.2)⁴;
- годишна статистика за предприятията по класове по размер (характеристиките се публикуват по държави на трицифрено ниво (групи) на NACE Rev.2, като класът по размер се определя в зависимост от броя на наетите лица);
- годишна регионална статистика (характеристиките се публикуват по региони по NUTS 2 на двуцифрено ниво (разделения) на NACE Rev.2); и
- годишна демографска статистика по правна форма или по класове по размер в зависимост от броя на служителите (характеристиките се публикуват по държави на четирицифрено ниво (категории) на NACE Rev.2).

³ Регламент (ЕО) № 251/2009 на Комисията от 11 март 2009 г. за прилагане и изменение на Регламент (ЕО) № 295/2008 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на сериите от данни за съставяне във връзка със структурната бизнес статистика и адаптациите, необходими след прегледа на статистическата класификация на продуктите по дейности (КПД), ОВ L 86, 31.3.2009 г., стр. 170.

⁴ Регламент (ЕО) № 1893/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 20 декември 2006 г. за установяване на статистическа класификация на икономическите дейности NACE Rev. 2 и за изменение на Регламент (ЕИО) № 3037/90 на Съвета, както и на някои ЕО регламенти относно специфичните статистически области, ОВ L 393, 30.12.2006 г., стр. 1.

Националните статистически институти (НСИ) използват статистически изследвания, бизнес регистри или различни административни източници за събиране на повечето от данните. Държавите членки прилагат различни статистически методи в зависимост от източника на данни, като например изчисляване на брутни стойности, основани на модели оценки или различни форми на условно изчисляване, за да се гарантира качеството на изготвената СБС.

Всички получени от държавите членки данни се подлагат на проверка на качеството, преди да бъдат публикувани на уебсайта на Евростат.

1.3. Достъпност на СБС

От декември 2015 г. всички предоставени от държавите членки данни за референтната 2013 година, заедно с обобщените резултати за ЕС, са достъпни на уебсайта на Евростат. Достъпът до данните се осигурява чрез базата данни „Structural business statistics (sbs)“⁵. Разделът за СБС може да бъде намерен в темата „Industry, trade and services“ или чрез използване на функцията за търсене⁶.

1.4. Публикации през 2015 и 2016 г.

Освен че са поместени на уебсайта на Евростат, резултатите са представени в някои от статиите, публикувани в преструктурирания раздел „Промисленост и услуги“ от уебсайта *Statistics Explained*⁷. Основан на технология от типа Wiki, уебсайтът *Statistics Explained* има за основна цел да обясни европейската статистика, като представя данни и насочва вниманието към интересното и изненадващото в тях, предоставяйки цялата необходима основна информация.

Много други публикации съдържат препратки към СБС. През 2015 и 2016 г. е направен съществен принос за годишника на Евростат и регионалния годишник.

2. ЕФЕКТИВНОСТ НА РЕГЛАМЕНТА И ЗНАЧИМОСТ НА НАБОРИТЕ ОТ ДАННИ

2.1. Наличие и пълнота на данните

Таблицы 1, 2 и 3 показват, че като цяло изпратените от държавите членки данни са достатъчно изчерпателни по отношение на всички модули на СБС. Държавите се

⁵ <http://ec.europa.eu/eurostat/web/structural-business-statistics/data/database>

⁶ <http://ec.europa.eu/eurostat>

⁷ http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Structural_business_statistics_overview

определят като „големи“, „средни“ или „малки“ в зависимост от техния дял от добавената стойност общо в нефинансовите сектори на икономиката на ЕС.

Липсващите данни могат да бъдат обяснени със следното:

- проблеми при изчисляването на някои променливи;
- липсата на някои данни за 2013 г.;
- липсата на източници на данни за „единици по видове дейност“;
- предоставянето на данни след изтичане на крайния срок за предаване или необявяването на нулеви стойности.

Съответните държави полагат непрекъснати усилия за подобряване на предоставянето на всички необходими данни.

Наличието на СБС на уебсайта на Евростат обаче е ограничено поради факта, че някои данни, особено по отношение на малки държави, са поверителни.

Таблица 1: Наличие и поверителност на окончателните данни за 2013 г. относно услугите, промишлеността, търговията и строителството, NACE Rev.2

Държави ⁸	Общо изпратени клетки като процент от изискваните съгласно Регламента относно СБС	Поверителни клетки като процент от изпратените клетки
Големи държави	95	11
Средни държави	96	15
Малки държави	99	19
ОБЩО	97	16

Резултатите за 2013 г. за 28-те държави — членки на ЕС, и Норвегия показват увеличение от 2 % на наличието на данни в сравнение с предходния доклад до

⁸ За да се намалят до минимум тежестта за предприятията и разходите на националните статистически органи, държавите членки могат да отбелязват данните за използване „само като принос към европейските обединени показатели“ (СЕТО). Евростат не публикува тези данни, а държавите членки не ги отбелязват с отметката „СЕТО“ при публикуването им на национално равнище. Използването на отметката СЕТО зависи от дела на отделната държава членка от общата добавена стойност в нефинансовите сектори на икономиката, както следва:

Големи държави: Германия, Франция, Италия, Обединеното кралство;

Средни държави: Белгия, Дания, Испания, Гърция, Ирландия, Нидерландия, Австрия, Полша, Португалия, Финландия, Швеция, Норвегия;

Малки държави: България, Чешката република, Естония, Хърватия, Кипър, Литва, Латвия, Унгария, Малта, Румъния, Словения, Словакия.

Европейския парламент и Съвета. Най-голямо подобрене е отбелязано в категорията „Средни държави“.

Степента на наличие на данни е висока (95 %) по отношение на статистиката за бизнес услугите (таблица 2). Тя се е увеличила по отношение на средните и малките държави, но е намаляла по отношение на големите държави.

Степента на наличие на данни за бизнес демографията (таблица 3) е намаляла с 3 %. Увеличение е отбелязано само при малките държави. По отношение на средните и големите държави е отбелязано осезаемо намаление.

Таблица 2: Наличие и поверителност на окончателните данни за 2013 г. за бизнес услугите, NACE Rev.2

Държави	Общо изпратени клетки като процент от изискваните съгласно Регламента относно СБС	Поверителни клетки като процент от изпратените клетки
Големи държави	95	0
Средни държави	98	13
Малки държави	93	23
ОБЩО	95	16

Таблица 3: Наличие и поверителност на окончателните данни за 2013 г. за бизнес демографията, NACE Rev.2

Държави	Общо изпратени клетки като процент от изискваните съгласно Регламента относно СБС	Поверителни клетки като процент от изпратените клетки
Големи държави	91	8
Средни държави	84	11
Малки държави	99	11
ОБЩО	92	11

2.2. Правила за поверителност и тяхното прилагане

Таблиците в точка 2.1 показват до каква степен правилата за поверителност са намалили наличието на данните.

Всички държави членки са въвели сходни правила за поверителност предимно с цел да избегнат подаването на данни за едно или повече конкретни предприятия. В няколко държави членки този подход се допълва от „правило за доминантност“, съгласно което данни не се разпространяват, ако на едно предприятие респондент се пада над определен процент от данните. Използваните проценти леко варират за отделните държави членки.

Процентите на данните, класифицирани като поверителни, варират от 0 % до 36 %, като в общия случай средните и малките държави регистрират по-високи стойности поради горепосочените правила.

Като цяло делът на поверителните данни за 2013 г. за статистиката за секторите на услугите, промишлеността, търговията и строителството е с 2 процентни пункта по-нисък от този в предходния доклад. Този дял е с 5 процентни пункта по-висок за бизнес услугите, но е намалял с 1 процентен пункт за бизнес демографията.

Евростат смята, че делът на поверителните данни сред държавите членки е все още много висок, и поради това насърчава държавите да положат повече усилия за намаляване на количеството на поверителните данни в бъдеще.

Освен правилата за поверителност, прилагани за данните на национално равнище, съответните обобщени на равнище ЕС данни също са изключени от публикуваната статистика с цел защита на поверителните национални данни. Правилата, определящи обстоятелствата, при които съвкупните данни за ЕС не подлежат на публикуване, са посочени в харта за поверителност, договорена с всички държави членки.

В резултат на това 8 % от обобщените резултати за ЕС за 2013 г. по отношение на статистиката за услугите, промишлеността, търговията и строителството не бе възможно да бъдат публикувани от съображения за поверителност.

При обобщените резултати за ЕС за бизнес демографията от съображения за поверителност не са оповестени 14,2 %. Броят и процентите на клетките, съдържащи поверителни данни, са посочени в таблицата по-долу.

Таблица 4: Поверителност на основните променливи, които са включени в годишната статистика за предприятията и за които са публикувани обобщени данни за ЕС за 2013 г. за всички нива на NACE Rev.2

СБС	Общ брой клетки с данни	Брой клетки, съдържащи поверителни данни	Поверителни данни (%)
Услуги	6 001	488	8,1
Промисленост	9 030	852	9,4
Търговия	2 208	73	3,3
Строителство	767	34	4,4
Общо (услуги, промишленост, търговия и строителство)	18 006	1 447	8,0
Бизнес демография	20 412	2 900	14,2

2.3. Полезност на СБС

Евростат получава по-голямата част от данните 18 месеца след референтната година. Данните обикновено се валидират и публикуват в рамките на 4 месеца след получаването им. Съвкупните данни за ЕС се изчисляват 2 години след последната референтна година. При големи закъснения в предаването на данните от държавите членки към Евростат полезността на данните може да намалее. Евростат има само ограничена възможност да въздейства на държавите членки, за да предават данните навреме.

Броят на свалянията на данни от уебсайта на Евростат дава представа за полезността на СБС. Стойностите в таблицата по-долу обхващат периода януари — декември 2016 г., през който са били налични данните за 2013 г.

Таблица 5: Брой сваляния на данни

СБС	Брой сваляния на данни
	254 241
Обобщени таблици (промишленост, строителство, търговия и услуги)	52 795
Промисленост и строителство	85 920
Търговия	27 179
Услуги	31 446
Регионални данни — всички сектори	17 349
Бизнес услуги	5 171
Бизнес демография	34 381

3. ТОЧНОСТ

С цел измерване на точността на СБС, в Регламент (ЕС) № 275/2010 на Комисията⁹ се изисква всички държави членки да предоставят на Евростат на годишна база информация за показателите за качество, като например коефициентите на вариация. Те трябва да предоставят също така информация за методологията, използвана за събирането и обработката на данните. Въз основа на предоставената от всички държави членки информация Евростат извърши оценка за 2013 г., основните части от която са включени в настоящия доклад.

Държавите членки имат свободата да избират най-ефикасните и ефективни начини за събиране и обработка на данни в съответствие с националните си особености (например клас по размер, икономическа дейност и региони) и наличните административни източници.

С цел да бъде оценено качеството на данните на равнище ЕС, Евростат изчисли обобщени коефициенти на вариация за ЕС въз основа на националните коефициенти на вариация за шест характеристики и за всички сектори на едноцифрено ниво (раздел) на NACE Rev.2.

Таблица 6: Обобщени коефициенти на вариация за ЕС за статистиката за услугите, промишлеността, търговията и строителството (%)

2013 г.	Процент от коефициентите на вариация за ЕС (%)					
Коефициент на вариация ¹⁰	Брой предприятия	Оборот	Добавена стойност	Разходи за персонал	Брутни инвестиции	Брой наети лица
0,0 — 0,5	81	65	50	100	11	69
0,6 — 1,5	13	24	50	0	28	31
1,6 — 2,5	6	6	0	0	17	0
>2,5	0	6	0	0	44	0

Горната таблица показва, че в повечето случаи обобщените коефициенти на вариация за ЕС са под 1,5. Изключение прави променливата „Брутни инвестиции“, за която коефициентите са предимно в диапазона от 0,6 до 2,5.

⁹ Регламент (ЕС) № 275/2010 на Комисията от 30 март 2010 г. за прилагане на Регламент (ЕО) № 295/2008 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на критериите за оценка на качеството на структурната бизнес статистика, ОВ L 86, 1.4.2010 г., стр. 1.

¹⁰ Коефициентите на вариация са изчислени за окончателните данни за 2013 г. за серии 1А, 2А, 3А и 4А (приложения I — IV) на едноцифрено ниво (раздел) на NACE Rev.2.

4. СЪГЛАСУВАНOST И СЪПОСТАВИМОСТ

Както бе посочено, за всяка референтна година държавите членки трябва да предоставят доклад, съдържащ информация за използваната методология при събирането и обработката на данните.

4.1. Съгласуваност

Съгласуваността се отнася за степента, до която е статистически правилно да се комбинират данни от различни източници. Поради това Евростат е заинтересован да установи общите характеристики между СБС и други бизнес изследвания и да определи до каква степен те са съгласувани.

СБС може да бъде използвана заедно със статистика от някои други източници, като например търговски регистри, национални сметки, изследвания на разходите за труд, статистика на работната сила и краткосрочна статистика. При анализа на съгласуваността на СБС и на използваните други статистически източници бяха установени някои различия както по отношение на данните, така и относно използваните методологии. По отношение на всеки конкретен статистически източник се избира методологията, която в най-голяма степен отговаря на целите на този източник. По тази причина се наблюдават различия в методологиите по отношение на различните източници.

4.2. Съпоставимост

Статистиката за услугите, промишлеността, търговията и строителството е съпоставима във времето и между отделните държави единствено за периода от референтната 2005 година нататък, тъй като някои държави са въвели промени в методологията и обхвата преди посочената година. Въвеждането на новата класификация на дейностите (NACE Rev.2) през 2008 г. възпрепятства пренасянето на динамични редове за тази година.

Статистиката за бизнес услугите и бизнес демографията е съпоставима от 2008 г. нататък, когато изследването стана задължително.

5. КРАЙНИ СРОКОВЕ ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ДАННИ

Крайните срокове, в които държавите членки трябва да предоставят данни за референтната година, както са посочени в Регламента относно СБС, са следните:

- 10 месеца след края на годината за предварителните статистически данни за услугите, промишлеността, търговията и строителството; и
- 18 месеца след края на годината за окончателните данни за всички сектори.

За референтната 2013 година 18 държави предоставиха всички свои данни в срок.

6. ДОСТЪПНОСТ И ЯСНОТА

Всички данни за СБС са на разположение безплатно на уебсайта на Евростат в темата „Industry, trade and services“ заедно с подробни разяснения на методологични въпроси, които могат да са от практическо значение за ползвателите¹¹.

Освен това НСИ публикуват СБС на национално равнище. Това прави данните още по-лесно достъпни за ползвателите.

7. СПАЗВАНЕ НА ИЗИСКВАНИЯТА, ЗАЛЕГНАЛИ В РЕГЛАМЕНТА ОТНОСНО СБС

Спазването на изискванията в Регламента относно СБС от страна на държавите членки се оценява въз основа на пълнотата на предоставените данни, броя на версиите, получени преди публикуването на окончателните данни, и на това дали данните са предоставени в определените срокове.

Цялостната оценка на спазването на изискванията по отношение на данните за 2013 г. показва подобрение спрямо регистрираната в предходния доклад степен на спазване на изискванията. Специфичните обстоятелства в дадена държава може да доведат до намаляване на оценката на спазването на изискванията.

Средно се предоставят 1,3 версии на данните на всяка държава членка, преди да бъдат публикувани окончателните данни.

Таблица 7 представя обща оценка на спазването на изискванията за всички 28 държави — членки на ЕС, и Норвегия.

Спазването на изискванията от страна на държавите е оценено по четиристепенна скала:

¹¹ <http://ec.europa.eu/eurostat/web/structural-business-statistics/overview>

VG = много добра степен на спазване. Всички необходими данни (с незначителни изключения) са предадени навреме (оценка от 90 % или повече).

G = добра степен на спазване. Липсват малък брой елементи или са налице минимални забавяния в предаването на данните (оценка между 70 и 89 %).

P = частично предаване на данните, но липсват съществени части от изискваната информация или крайните срокове не са били спазени (оценка между 10 и 69 %).

N = голяма част от данните липсват или е било налице съществено забавяне в предаването на данните (оценка под 10 %).

Таблица 7: Цялостна оценка на спазването на изискванията

Държава	Цялостна оценка
Австрия, Белгия, България, Чешка република, Германия, Дания, Естония, Хърватия, Унгария, Италия, Литва, Латвия, Малта, Нидерландия, Норвегия, Португалия, Румъния, Словения, Словакия, Обединеното кралство	VG
Кипър, Естония, Финландия, Франция, Люксембург, Полша, Швеция	G
Гърция, Ирландия	P
—	N

Таблицата показва, че за повечето държави членки равнището на спазване на изискванията е било „много добро“ или „добро“.

Евростат предприе стъпки за подобряване на спазването на изискванията по два начина: чрез докладване за извършения за целта мониторинг и чрез предоставяне на държавите членки на инструмент за валидиране на данните.

Евростат предава на ръководната група за СБС доклад за спазването на изискванията веднъж годишно. В някои случаи генералният директор на Евростат изпрати също така писма до директорите на НСИ.

Евростат разработи инструмент за валидиране на данните, който държавите членки могат да използват за проверка на точността и поверителността, преди да изпратят данните до Евростат. Почти всички държави членки използват този инструмент за валидиране, което помогна за намаляване на броя на версиите и подобряване на качеството на предаваните от държавите членки данни.

Евростат участва също така в дейност, с която да се постигне пълно спазване на изискванията на Регламента относно СБС по отношение на правилното прилагане на статистическата единица „предприятие“ в съответствие с определението в Регламент (ЕИО) № 696/93 на Съвета¹². В съответствие с посочения регламент „Предприятието е най-малкото обединение на юридически лица, което е организационна единица, произвеждаща стоки или извършваща услуги, което се ползва от едно определено ниво на автономност при вземане на решение...“. Юридическите лица, които не разполагат с достатъчно автономност при вземането на решения, следва да се разглеждат заедно с организациите, които упражняват контрол над тях, за да образуват самостоятелно предприятие. Беше счетено, че 23 държави (22 държави — членки на ЕС, и 1 държава — членка на ЕАСТ) не изпълняват изцяло изискванията за прилагането на статистическата единица „предприятие“ в СБС. Всички тези държави представиха на Евростат план за действие за пълно изпълняване на изискванията за прилагане на статистическата единица „предприятие“ в СБС. Те започнаха работата по изпълняване на изискванията през юни 2016 г., като на всеки 6 месеца Евростат извършва проверка за постигнатия напредък.

8. ТЕЖЕСТ ЗА ПРЕДПРИЯТИЯТА И ПРОМЕНИ, КОИТО СА ВЪВЕДЕНИ И ПРЕДВИДЕНИ В СБС

8.1. Обща информация

В съответствие с Регламента относно СБС НСИ продължават да осигуряват основен набор от структурни бизнес статистически данни (напр. информация за съвкупността от предприятия и новосъздадените, закритите и оцелелите предприятия, оборота, добавената стойност, заетостта, брутните инвестиции, стойността на продукцията, вложените ресурси) и ги предоставят на ползвателите. Смята се обаче, че да се продължава да се съставя СБС, която не е свързана с други области на бизнес статистиката — в съответствие с настоящия сегментиран подход, при който всяка област попада в обхвата на отделна правна рамка — вече не е устойчиво решение. Това е така, защото този вид статистика не е достатъчно гъвкава, за да отговори на нововъзникващите потребности на ползвателите и да намали статистическата тежест за предприятията.

¹² [Регламент \(ЕИО\) № 696/93 на Съвета](#)

Евростат е наясно с тези предизвикателства и продължава да работи със заинтересованите страни в рамките на Европейската статистическа система (ЕСС), за да бъде адаптиран процесът на изготвяне на статистическа информация към основните промени в обществото и глобализираната икономика чрез използване на набор от мерки като част от проекта за Рамков регламент за интегриране на бизнес статистиката (FRIBS). Новата правна рамка за интегриране на бизнес статистиката обхваща по-широки области. В резултат на това се постига интегриране на взаимосвързана система за изготвяне на статистика, която се основава на множество източници. По отношение на повишаването на ефикасността целта на проекта е да се обхване широк набор от проблеми и:

- да се осигури по-ефикасно изготвяне на статистиката;
- да се постигне по-добра съпоставимост и съгласуваност между различните области;
- да се рационализират изискванията по отношение на данните;
- да се намали тежестта за предприятията;
- да се отговори на новите и по-сложни потребности на ползвателите.

8.2. Въведени и предвидени в СБС промени

Намаляването на тежестта за предприятията е от решаващо значение за гарантиране на условията за това системата за изготвяне на статистиката в Европа да функционира ефективно за постигането на предвидените цели в областта на бизнес статистиката. Поради това Евростат продължава да работи съвместно с НСИ за намаляване на тази тежест и за увеличаване на значимостта на статистиката чрез опростяване на изискванията по отношение на данните и гарантира на това, че наличната статистика съответства на потребностите на ползвателите.

Бяха проведени няколко консултации с основните ползватели на СБС в рамките на Комисията и извън нея. В резултат от това Евростат отмени изискванията, наложени на сектор „Финансови и застрахователни дейности“, и въведе стандартни променливи на СБС за този сектор. Това се отнася за събраните за 2013 г. данни.

Освен това някои от стъпките, предприети от държавите членки за намаляване на тежестта за предприятията, са свързани със събирането на данни за СБС. Извадковите изследвания често се използват от повечето от държавите членки, които са възприели нови стратегии за изготвяне на извадки с цел намаляване както на тежестта за

предприятията, така и на разходите за НСИ. Освен това някои държави са изключили малките предприятия от своите изследвания и вместо това са използвали административни източници на данни в комбинация с оценки. Някои държави са разработили и въвели онлайн системи за събиране на годишна финансова и статистическа информация. Тези системи използват модерни информационни технологии и могат да подобрят качеството на данните и да намалят времето за тяхното въвеждане и обработка.

По отношение на планираните промени в СБС като част от проекта FRIBS, е предвидено да бъдат изпълнени посочените по-долу мерки, с които да се повиши значимостта на официалната статистика на ЕС. Въпреки че това може да породи допълнителни разходи за НСИ и предприятията, като например допълнителни изследвания за някои единици, тези разходи ще бъдат компенсирани от ползите от наличието на по-стандартизирана структура на данните и от опростяването на някои изисквания по отношение на данните на няколко регламента в областта на бизнес статистиката.

- Подобряване на обхвата на всички данни за СБС чрез разширяване на разбивката по дейности по NACE Rev. 2, за да обхване следните раздели: раздел Р (Образование), раздел Q (Хуманно здравеопазване и социална работа), раздел R (Култура, спорт и развлечения) и раздел S, разделение 96 (Други персонални услуги).
- Разширяване на обхвата на променливите „инвестиции в машини и оборудване“ и „отработени часове“ за секторите на услугите.
- Предоставяне на предварителни данни за МСП (по класове по размер) за две ключови променливи (оборот, брой наети лица) до 10 месеца след края на референтния период.
- Преструктуриране на изискванията по отношение на данните за сектор „Финансови и застрахователни дейности“ чрез въвеждане на стандартни променливи на СБС, премахване на специфичните за конкретни сектори променливи и разширяване на обхвата, за да бъдат включени всички подсектори, като например финансов лизинг, предоставяне на кредит срещу ипотека, предоставяне на потребителски кредит, подобни финансови субекти и спомагателни дейности.
- Премахване на данните за разбивката на оборота по продукти за сектора на търговията.

- Премахване на данните за разходите за опазване на околната среда
- Намаляване на степента на подробност (двучифрено ниво по NACE) за променливите, които са специално необходими за националните сметки.

9. БЪДЕЩО РАЗВИТИЕ

Понастоящем акцентът на СБС е единствено на национално равнище, без да се отчита новата среда, в която стопанските дейности непрекъснато се развиват. Единният пазар и глобализацията промениха начина, по който са организирани предприятията. За справяне с този проблем Евростат, в сътрудничество с държавите членки, разглежда няколко мерки за изменение на СБС, „с цел да се отговори“ на променящите се потребности на ползвателите, което е от основно значение за значимостта на официалната статистика.

Предложените изменения на действащите изисквания за СБС са следните.

- Въвеждане на аспекта за контрола над предприятията, което дава възможност за разделяне на съвкупността за СБС в 3 категории: независими предприятия, предприятия под местен контрол и предприятия под чуждестранен контрол.
- Въвеждане в СБС на разграничението за това дали дадено предприятие е участвало в международната търговия или не, което дава възможност за разделяне на съвкупността за СБС в 2 допълнителни подкатегории: извършващи и неизвършващи международна търговия предприятия. Характеристиките на СБС също ще бъдат представени поотделно.
- Съгласуване на методологията за статистиката за преките чуждестранни инвестиции (ПЧИ) с тази за статистиката за чуждестранните свързани предприятия (FATS): съществува тясна връзка между ПЧИ и FATS, тъй като субектите от FATS са подгрупа от съвкупността за ПЧИ. Би могло да се твърди, че ПЧИ са динамичният елемент на FATS. Понастоящем методологиите за съставяне на статистиката за ПЧИ и на FATS не са съгласувани.
- Начини на предоставяне — по-добро представяне на услугите: за предоставяните на международно ниво услуги начинът на предоставяне показва как предоставянето на услугите се извършва между две държави. При представянето на услугите по този начин се включва и FATS и се дава по-добра представа за „цялостната“ търговия с услуги.

- Търговия с услуги по характеристики на предприятията (Services Trade by Enterprise Characteristics — STEC) — по-добро представяне на услугите: Статистиката STEC подобрява качеството на измерването на икономическата глобализация въз основа на таблиците „Input-Output“ и понятието „търговия с добавена стойност“, понеже добавя към статистиката за предоставяните на международно ниво услуги аспекта на NACE. По този начин ще е налична статистика за услугите и за икономическата дейност на търгуващите с услуги предприятия. Тази статистика ще е по-добре интегрирана в бизнес статистиката. При тези обстоятелства трябва да бъде решен въпросът за това как да се класифицират услугите, така че те да бъдат напълно интегрирани в бизнес статистиката, но и да се отговори на потребностите на други ползватели. Това е свързано с въпроса дали да бъде използвана Разширената класификация на услугите по платежния баланс (EBOPS) или Класификацията на продуктите по дейности (КПД). Ще бъде разгледана и възможността за осигуряване на статистика за търговията с услуги въз основа на разбивки по класове по размера (0 — 9, 10 — 49, 50 — 249, 250+ наети лица или като алтернатива — съответните прагове на добавената стойност).
- Изготвяне на статистика по стопански функции: структурата на съвременните предприятия често се основава на понятието „стопански функции“. Това означава, че предприятията могат сами да изпълняват части от производствения процес или да ги възлагат на външни изпълнители. Ако дадено предприятие възлага дейности на външни изпълнители, да се познава неговата икономическа дейност (NACE) не е достатъчно, защото това може да не покаже кои видове работни места са загубени. По тази причина с двете проведени от Евростат изследвания относно международното възлагане на дейности бе въведено понятието „стопански функции“. Експертна група от Статистическата служба на Организацията на обединените нации е натоварена с финализирането на тази класификация.
- Изготвяне на статистика за статистическата единица „група от предприятия“: мултинационалните групи от предприятия ще имат все по-голямо значение в условията на икономическа глобализация. Понастоящем FATS предоставя частична информация за многонационалните предприятия, тъй като те събират статистически данни за дейностите на свързаните предприятия под чуждестранен контрол. Те обаче не събират, нито предоставят информация за свързаните предприятия под местен контрол, които принадлежат към същата група от предприятия. Многонационалните предприятия не

предоставят информация и за институционалната единица, която осъществява крайния контрол върху тях.

Могат да бъдат използвани действия за свързване на микроданни за събиране на някои от изискваните данни от съществуващи източници на данни. В резултат на това изпълнението на тези изисквания не би трябвало да наложи допълнителна тежест, въпреки че за изпълнението на някои от тях ще са необходими значителни инвестиции и значителна ангажираност от страна на ЕСС през следващите години.

В сътрудничество с държавите членки Евростат се ангажира да продължи да работи по въпроса за различията при прилагането на праговете за оборота, използвани за целите на регистрирането на предприятията в бизнес регистрите в отделните европейски държави. Това ще подобри съпоставимостта на националните данни в бизнес статистиката.

Поради това тези евентуални изменения ще бъдат обект на по-нататъшно обсъждане, за да бъдат определени приоритетите въз основа на тяхната добавена стойност и наличността на източници.